

BELEIDSPLAN

Inleiding

De Linschoten-Vereeniging is in 1908 opgericht met als doel de bevordering van het historisch reisverhaal. Het belangrijkste middel hiertoe is het ontsluiten van historische bronnen voor een breder publiek en deze te voorzien van relevante context. Daarnaast organiseert de Vereeniging diverse activiteiten waarbij leden en onderzoekers elkaar kunnen ontmoeten om kennis en interesses uit te wisselen. In het meer dan honderd jaar van haar bestaan heeft de Vereeniging zowel nationaal als internationaal binnen de (maritiem-) historische wereld en Nederlandse historische letterkunde een gezaghebbende positie verworven.

Activiteiten

Werken van de Linschoten-Vereeniging

De belangrijkste activiteit van de Linschoten-Vereeniging is de uitgave van de *Werken van de Linschoten-Vereeniging*. De reeks bestaat uit bronnenpublicaties: geannoteerde, tekstgetrouwe edities van oorspronkelijke, in de Nederlandse taal geschreven journalen en reisverhalen. De uitgaves worden door zogenoemde bezorgers voorzien van een inleiding waarin het reisverhaal in zijn context wordt geplaatst. Termen en begrippen in de brontekst worden verduidelijkt door middel van voetnoten bij de tekst.

De publicaties worden samengesteld door wetenschappelijk geschoolde onderzoekers, die ter zake kundig zijn op het terrein van de uitgegeven brontekst. Een speciaal samengestelde Commissie van Toezicht staat borg voor het wetenschappelijk gehalte van de uitgave. De Linschoten-Vereeniging streeft ernaar jaarlijks een nieuw deel uit te brengen.

De te verschijnen werken worden gekozen door het bestuur. Om de continuïteit en het wetenschappelijk niveau van de reeks te waarborgen, wijst het bestuur uiterlijk twee jaar voor de beoogde publicatie een te verschijnen deel aan op basis van ingeleverde manuscripten. Hierbij wordt rekening gehouden met een goede balans in de volgorde van de te verschijnen delen en wordt waar mogelijk aangesloten bij de actualiteit. Het bestuur wil ruimte bieden aan gevestigde en nieuwe onderzoekers. Nieuwe voordrachten worden binnen een bestuursvergadering besproken en ingestemd.

De uitgaven zijn zowel boeiend leesvoer als waardevolle bronnen voor onderzoek: historisch, antropologisch, taalkundig en zelfs voor milieu- en klimaatstudies. Hoewel de doelstellingen van de vereniging nog altijd in hoofdzaak dezelfde zijn als die bij de oprichting meer dan een

eeuw geleden, ontwikkelt ons perspectief op het maritieme en koloniale verleden zich voortdurend. In de keuzes voor reisverslagen, en de context die we daarbij bieden, streven we ernaar om hiaten in deze bronnen te benoemen, aandacht te schenken aan de problematische aspecten van de betreffende geschiedenissen, en stemmen en perspectieven die in deze bronnen doorgaans ontbreken, hoor- en zichtbaar te maken.

De publicaties van de Linschoten-Vereeniging verschijnen in samenwerking met een commerciële uitgever. Doorgaans zijn voor publicatie nog aanvullende middelen nodig – hiertoe wenden we ons tot de verschillende fondsen in Nederland die publicaties ondersteunen.

Linschotenpenning

Naast de *Werken van de Linschoten-Vereeniging* rijkt de Linschoten-Vereeniging sinds 1998 een Linschotenpenning uit aan personen en instellingen die – buiten verenigingsverband – door hun activiteiten en/of publicaties bijdragen de bevordering van de belangstelling voor en kennis omtrent het reisverhaal, meer in het bijzonder binnen de Nederlandse letterkunde. Tot 2011 werd de penning jaarlijks uitgereikt; sindsdien vindt de uitreiking tweejaarlijks plaats. Een speciale commissie, waarin één bestuurslid zitting heeft en tenminste één deskundige van daarbuiten, kiest uit verschillende voordrachten een beoogd laureaat en draagt deze voor bij het bestuur. Het bestuur beslist in laatste instantie over de voordracht. Het streven is om de penning tweejaarlijks te blijven uitreiken.

Ledenbijeenkomsten

In ieder geval tweemaal per jaar vindt er een ledenbijeenkomst plaats. In het voorjaar of begin van de zomer is dat de jaarlijkse ledenvergadering, waarin het bestuur verantwoording aflegt voor het beleid dat het voorgaande kalenderjaar is gevoerd, de financiële begroting voor het lopende jaar ter goedkeuring voorlegt en de plannen met betrekking tot nieuwe uitgaven voor de toekomst ontvouwt.

In het najaar wordt het nieuwe deel uit de reeks *Werken van de Linschoten-Vereeniging* gepresenteerd. Alle leden krijgen een uitnodiging om bij de presentatie aanwezig te zijn. De bijeenkomsten worden bij voorkeur georganiseerd op een locatie die aansluit op de activiteiten van de Vereeniging in het algemeen of op de te presenteren uitgave in het bijzonder. Het inhoudelijke deel van de bijeenkomsten wordt verzorgd door sprekers of door middel van een rondleiding op een expositie die op dat ogenblik wordt gehouden. Waar mogelijk wordt een livestream geregeld zodat leden en geïnteresseerden die niet aanwezig kunnen zijn, het programma toch kunnen volgen. Dit draagt tevens bij aan de zichtbaarheid van de Vereeniging.

Publieksbereik

Website

Tweemaal per jaar wordt aan de leden een Nieuwsbrief toegezonden met informatie over lopende zaken. Ook hierin probeert de Linschoten-Vereeniging te vernieuwen door het gebruik van online platforms. De voornaamste informatiebron voor leden en andere geïnteresseerden is echter de website van de Linschoten-Vereeniging, www.linschoten-vereiniging.nl. De site bevat praktische en inhoudelijke informatie over de Vereeniging en haar activiteiten, een overzicht van gepubliceerde en nog verkrijgbare delen met korte samenvattingen, een platform voor vraag en aanbod van antiquarische delen, een overzicht van maritiem-historische actualiteiten, links naar verenigingsstukken en naar relevante andere websites en een aanmeldformulier voor nieuwe leden.

De site is een belangrijk medium om de naamsbekendheid van de Linschoten-Vereeniging te vergroten. Het streven is om de site middels toevoeging van relevante informatie actueel en aantrekkelijk te houden. Daartoe is de website continu in ontwikkeling.

Media

Naast de website probeert de Vereeniging leden en geïnteresseerden te bereiken door middel van social media. Door regelmatig te posten over onze activiteiten en interessante relevante informatie, proberen we zo onze huidige leden op de hoogte te houden en nieuwe leden aan te trekken. Het streven is om dit in de toekomst uit te breiden.

Daarnaast gaat de Vereeniging samenwerkingen aan met personen en organisaties die gebruik willen maken van onze collectie om een groter publiek te bereiken. Een wezenlijk onderdeel daarvan is de podcast 'Epische Reizen', waarin de Linschoten-vereiniging samenwerkingspartner is, en waarin gasten spreken over onderwerpen rond maritieme geschiedenis, cartografie en kolonialisme.

Correspondentie

De belangrijkste vraagbaak van de Vereeniging is het secretariaat dat via e-mail te bereiken is. De meest uiteenlopende verzoeken om informatie en voorstellen voor nieuwe uitgaven komen via het secretariaat binnen. Er wordt naar gestreefd om binnengekomen vragen zo snel en adequaat mogelijk af te handelen of door te geleiden.

Toegankelijkheid en digitalisering

Voor de komende jaren streeft de Linschoten-Vereeniging ernaar alle delen die langer dan 3 jaar geleden zijn uitgegeven, *open access* digitaal beschikbaar te maken. Dit zal ertoe leiden dat ze wereldwijd beschikbaar zijn voor een breed publiek van onderzoekers en geïnteresseerden. Op het moment van schrijven worden de mogelijkheden van zowel een samenwerking met de KB als een eigen digitaliseringsproject onderzocht.

Daarnaast zijn we in gesprek met onze Britse zustervereniging, de *Hakluyt Society*, die de komende jaren sommige van onze eerder verschenen delen naar het Engels wil vertalen en opnieuw wil uitgeven. Deze vertalingen zullen de inhoud van onze delen beschikbaar maken voor een breder internationaal publiek. De vereniging is van zins om hier medewerking aan te verlenen, en heeft hiertoe al de nodige afspraken gemaakt met onze uitgever.

Financiën

De Linschoten-Vereeniging kan al meer dan een eeuw haar activiteiten ontplooiën dankzij contributie en giften van haar leden. Uitgave van het jaarlijkse deel van de werken is slechts financieel mogelijk door naast ledencontributies externe fondsen aan te schrijven. Daarbij wordt elke keer een afweging gemaakt welke fondsen het beste passen bij de thematiek van het boek. Dat externe fondsen jaarlijks nagenoeg het volledige exploitatietekort dekken duidt op de kwaliteit en de relevantie van de jaarlijkse uitgaven.

Leden

De vereniging kan bestaan dankzij haar meer dan 400 enthousiaste leden. Zij dragen bij aan de totstandkoming van onze publicaties, zowel vanuit de betaalde contributie als de gegarandeerde afname van delen vanuit ons ledenbestand. Zogenaamde plusleden krijgen elk nieuw deel standaard thuisgestuurd; gewone leden kunnen de delen met korting bestellen bij de uitgever. Tot onze leden behoren ook 50 instellingen in binnen- en buitenland, die de nieuw verschenen delen opnemen in hun bibliotheek, en zo een breed publiek bereiken.

Om vergrijzing van ons ledenbestand tegen te gaan, en in een streven de vereniging ook een platform te laten zijn voor jonge academici en professionals in de maritieme geschiedenis, streven we actief naar het werven van jongere leden. Tot dit doel is in 2025 bijvoorbeeld het bestaande studentlidmaatschap veranderd in een lidmaatschap met een aantrekkelijk tarief voor iedereen onder de 35 jaar. Deze verandering wordt gecombineerd met de actieve werving van jongere leden.

Samenwerkingsverbanden

De Linschoten-Vereeniging zoekt voor de realisatie van haar doelstellingen voortdurend naar samenwerking met individuen en organisaties die op (maritiem-) historisch of letterkundig gebied actief zijn. Daaronder zijn individuele wetenschappers, universiteiten, musea en andere wetenschappelijke organisaties, zowel in binnen- als buitenland.

Structurele contacten op nationaal niveau worden onderhouden met o.a. de *Nederlandse Vereniging voor Zeegeschiedenis*, *Maritiem Portal* (een platform waar allerlei instellingen met een maritiem-historisch karakter kennis en activiteiten met elkaar delen), het Maritiem Museum Rotterdam en het Scheepvaartmuseum Amsterdam.

In samenwerking met het *Huygens Instituut* van de *Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW)* worden de kaders vastgesteld, waarbinnen de ontwikkelingen in de teksteditiewetenschap op komende delen uit de reeks *Werken van de Linschoten-Vereeniging* kunnen worden toegepast. Op deze wijze wordt de bezorging van nieuwe bronnenpublicaties *up to date* gehouden.

Internationaal houden bestuursleden contact met de Hakluyt Society in Groot-Brittannië. Het streven is om de samenwerking met de Hakluyt Society te intensiveren. (Zie ook hierboven, onder ‘toegankelijkheid en digitalisering.’)

Conclusie

De Linschoten-Vereeniging kan na ruim een eeuw met trots terugkijken op een lange en verdienstelijke geschiedenis op het gebied van bronnenpublicatie, en wil met behulp van de nieuwste ontwikkelingen en wetenschappelijke inzichten haar werkzaamheden voortzetten en bij een breder publiek kenbaar te maken.

RV 2026